

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötésben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

A városok terhe.

(K) Kétségtelen, hogy a szükséges városi adminisztráción kívül a városok, a törvény és miniszteri rendeletek következtében sok, kizárólag az államhatás körébe tartozó funkciót végeznek a nélkül, hogy az állam a városoknak ezt a megterhelését anyagi erejük gyarapításával fokozná. Igaz ugyan, hogy az állami italmérési jövedékből azok a városok, melyek ezt önmaguk kezelik, bizonyos mértékben részesedést kapnak, azonban ez oly kevés, hogy a városok a fokozottabb tevékenységet a közigazgatás kiadásainak emelése nélkül teljesíteni nem is képesek. S miután a városok legtöbbször magánvagyonra nincs, a pótdóra támaszkodik minden akció, s így közvetlenül az adófizető polgárok érzik a város terheinek nyomását.

Nézzük csak Léva városának terbét. Évtizedek óta 33% pótdója volt. Azonban a fejlődés következtében a városi adminisztrációt is újja kellett szervezni. 1892-évből életbe lépett egy új szervezési szabályrendelet, amely azonban csak az akkori állapotra volt tekintettel s így nem okozott nagyobb változást. De ez a szervezés már a harmadik-negyedik évben kinőtte magát s dacára annak, hogy a község takarékoság szempontjából nem töltötte be a pénzügyi tanácsnoki állást, a megváltozott viszonyok, a mindenfelől mutatózó akta-szaporodás, a munkának csaknem megkérdőjelezése, de meg a piacon hirtelen beállott drágaság sürgősen követelték a reformot a városi adminisztráció terén. Emelnünk kellett a fizetéseket, hogy tisztviselőinknek legalább tisztességes megélhetést biztosítsunk, szaporítanunk kellett a személyzetet, hogy az állami funkciókat is becsülettel elláthassuk.

E mellett azonban nem volt szabad megfelekednünk arról sem, hogy Léva városának saját jövője érdekében is oly kötelességei vannak, melyek mind tekintélyes anyagi áldozatot követelnek. Ehhez járult az is, hogy Léva városa bármit kért is az eddigi kormányoktól, csak úgy teljesítették kérését, ha ahhoz a kormánynak nem kellett hozzájárulni. Szóval mindig a maga erejére utalták és soha nem vették tekintetbe, hogy annak a városnak vagyona nincs, csak két kézzel dolgozó földmives, iparos, kereskedő polgárai, tehát ezek érzik a város terhet leginkább.

Jövedelmi forrásaink nem lévén, a pótdójt is emeltük. Ez a legellenzen-
 vesebb minden jövedelmi források

között. S megvalljuk őszintén, hogy a pótdójt emelését mi csak a végső szükségnek kívánjuk fenntartani, mivel ez soha nem jogos és méltányos és a polgárság áldozatkészségét aránytalanul igénybe veszi.

Hangsúlyozzuk tehát, hogy ezt a jövedelmi forrást a terhek könnyítésénél többé figyelembe venni nem lehet, mert épen felfordított eredményt értünk el vele.

Azonban a városok terhei a rohamosan kifejlődött közigazgatási kiadásainak következtében aránytalanul megnöttek. És ha tekintetbe vesszük azokon kulturális és közgazdasági érdekeket, melyek ápolását az állam és a társadalom követeli a városoktól, konstatálnunk kell, hogy a városok, főleg a kisebb vidéki empóriumok polgáraink súlyosabb megterhelése nélkül feladatuknak alig felelhetnek meg.

Épen ezért kötelessége a kormánynak a vidéki városok fejlesztéséről terheik könnyítése által gondoskodni. És pedig akképen, hogy jövedelmeiket fokozza részben közvetlenül, részben közvetve.

Közvetlen fokozása a jövedelemnek akként volna lehetséges, hogy egyes jövedelmi forrásokat az állam átengedne a városoknak az állami funkciókkal felmerülő kiadásai rekompzánciójaképen. Ilyen lehetne a *regálé*, melyet a városok jelenleg is kezelnek nagy részben s átadása semmiféle különösebb nehézséggel nem járna. A kormány ezt már úgy is régebben tervezgeti s megvalósításának idejét is most már elérkezettnek hisszük.

Közvetett fokozása a városok jövedelmének akként volna lehetséges, hogy a kormány odahatna, hogy a gyárak nem mind a fővárosban, hanem a vidéki városokban is létesüljenek. Magának az államnak gyárjai, jövedelmű vállatai a vidéki városokban nyerjenek elhelyezést, mivel a főváros amúgy is fejlődik, sőt a vidéki városok mellőzése és az ő tulságos dédelgetése következtében aránytalanul kifejlődött a többi városok mellett.

A vidéki városok az állami közigazgatásnak legfontosabb tényezői, a mit maga a községi törvény, de különösen az azóta hozott számos újabb törvények igazolnak, melyek egyre több és több teendőt raknak a városi hivatalnokok vállára. A kötelesség tehát részben az államra hárul a tekintetben, hogy a városok terhein könnyítsen.

A jövőben még több feladat fog hárulni a városokra, de, mert már a jelenlegi állapotban is igen nagy megerőltetéssel viseli a folyton szaporodó terheket, ezeket a feladatokat csak is

akkor fogja sikerrel végezhetni, ha az állam végre valahára leveszi a vállokról azokat a terheket, melyeket az állami teendők ellátása a városokra ró.

Vasut Bakabánya és Léva között.

A „Bars“ 35. száma hirt adott már a mozgalomról, mely arra irányul, hogy Bakabánya és Léva között vasuti összekötés jöjjön létre. Az érdekeltségnek ez ügyben Bátor, aug. hó 14-én megtartott értekezlete ugyan még az építendő vonal irányára nézve sem juthatott egyöntetű megállapodásra, de ép ez oknál fogva tartom időszereznek most hozzájárulni a szóbanforgó ügyhöz.

A vasutat, mint a gazdasági és kereskedelmi föllendülés legfőbb, ugyszólván nélkülözhetetlen eszközét ismerjük. Természetes tehát, hogy nincs a világnak olyan zuga, faluja, amely nem óhajtaná, hogy határát a modern életnek ez a töre szelje. Csak-hogy, fájdalom! — a vasut-építés sokba, nagyon sokba kerül, amely körülmény észszerű mérlegelése sok helyt szegi szárnyait a vágnak s a forrón óhajtott eszme keresztülvitelét egy jobb jövőnek hagyja fetadatául.

De nehegy azt higgye valaki, hogy e sorokat íjesztésül írom, vagy pedig azért, mert a vasutnak elvi ellensége volnék! A világért sem. Sőt elvként állítom fel, hogy nincs az a vasut, amely haszonnal nem járna, arra a városra, falura v. pusztára, amelyet érint, a nincs vasut, amely idővel jövedelmezővé nem válnék. Ez elvi álláspontom szolgáljon elfogulatlanuságom bizonyítékául.

Mint az érdekeltség tagjai valamennyien, én is örömmel vártam tehát az órát, amely vágyaink teljesülésének kezdetét jelzi. Meg kell vallanom, hogy az aug. 14-iki értekezlet nekem csak csalódást hozott s erősen felkeltette aggodalmamat a tervezett vasut pénzügyi rendezését illetőleg. Az előirányzat szerint u. i. a 4,400,000 K. építési költségből Bakabányát 200,000, — Bátor 50,000 K. terheli. Vajjon arányban áll-e ez a viszonylag horribilis összeg a két község teherbíró képességével s még inkább azzal az eredménytel, előnyökkel, melyek a tervezett vasut kiépítése által léteithetők lesznek? Könnny Bakabányának — amely még a pótdójt nem ismeri s uti figura docet, nem is akarja ismerni — oly tisztelőreméltó áldozatot letenni a közügy oltárára. Ad, de a más zsebéből! Egészen rávall, hogy ezt a nagylelkűségét még honoráltatja is azzal, hogy ingyenlegelőhöz jut. Ha ilyen kulcsot használunk a teher ivetésénél, akkor tolvajkulccsal dolgozunk, uraim! Vajjon nem igazságosabb lenne-e ezt a kincstártól nyerendő összeget az érdekeltség összes községei között felosztani? Volt idő, amikor Baka-

bánya 200,000 forintot, 400,000 K.-t, ajánlott meg vasutépítési célokra; igaz, akkor is oly feltétellel, hogy a vasut minden más községet gondosan elkerüljön. Egészen a maguknak akarták tudni, valamint a jó korponaiak hajdanában az akasztókat tisztán a maguk használatára építették. Hiszen tetszik tudni: „Pre náa, a pre lasich potonikov.“ Beismerem, hogy a Bakabányára előirányzott összevagy igen magas — akkor t. i., ha a sajátjából adja, de sok az is, amit Bára szándékoznak kivetni. S mi ennek az oka? Az, hogy a leghosszabb s legdrágább vasutat akarják velünk kiépíteni. Már pedig, ha egy directe jövedelmező vasutat nem tudunk építeni — aminthogy nem is tudunk — akkor arra kell törekednünk, hogy a legrövidebb s legolcsóbb vonalat építsük meg. Mert nem vagyunk ám mi oly kedvező helyzetben, amint Korpona volt in illo tempore. Ma már annak is kevesebb az erdeje, Nagyságos Uram!

Folyt. köv.

A burgonya két veszedelmes betegsége.

— Köeli a m. kir. növénykórtani állomás. —

Már a közelmúltban felhívtuk a gazdaságosság figyelmét a burgonya két új betegségére. Egyik a *levélfodrosodás*, másik a *gyűrűsbetegség*. Az idén mindkét betegség oly veszedelmes jellegűt öltött, hogy köteleseggünknek tartjuk a közlemény gyors és széleskörű elterjesztésével újból felhívni a gazdák figyelmét a burgonyatermesztés eme új veszedelmére s az ellene való védekezés módok megismerésére.

Már évek óta jelentkezik Németországban a burgonyabokrok egy megbetegedése, amely évről-évre fenyegetőbb jellegűt ölt, s amely, sajnos, már hazánk egyes vidékein is, tudomásunk szerint főleg az ország északnyugati részén, el van terjedve. *Levélfodrosodás* néven ismerjük e bajt, amelyet a *Fusarium* genusba tartozó fonálgombák idéznek elő.

E betegségnek, amely már hazánk burgonyatermesztését is erősen fenyegeti,

ismertető jelei a következők: június végén, még inkább azonban július és augusztus hónapokban a burgonyatáblákon egyes növények felső levelei a levélborda mentében többé-kevésbé összehajlanak, s az öltöktől kezdve besodródznak, s a levéllemeznek ilymódon felülre került alsó lapja a sárgától a sárgavöröshe átmenő színárnyalatot nyer s a bokor levelei felülről lefelé haladva lassan elhalnak.

A levélfodrosodás első jelentkezésekor kevés fontosságot tulajdonítottak neki, mert a beteg bokrok látszólag rendezettségűek, a gumók sem különböztek, legalább külsőleg, az egészséges bokrok gumóitól. Ha azonban a bokrok alatt termett gumókat a köldökhöz közel kettészeljük, úgy azt látjuk, hogy az edények sárga színt öltöttek s e sárga szín, ha a gumó kihajt, átmege a szárrészek edényeibe is. Ha ilyen beteg gumót elültetünk, az rendszeren kikel, csakhogy a fejlődő bokrok a rendszeren valamivel kisebbek maradnak, a levelek sodródása és sárgás-vörös színeződése korábban kezdődik s a növények korábban kezdenek elhalni. Ha ilyen beteg növényt kihúznak a földből, még talánunk ugyan gumókat a fészkekben, ezek azonban aprók, meggyorú és diónagyságúak, sőt még borsónagyságú gumók is találhatóak. A termés tehát csekély s emellett a gumók gyakran puhák s rendszeren nem is stolonákon, hanem közvetlenül a földalatti száron ülnek s az apró gumók sok esetben még a fészkekben ki is hajtanak.

Ha már most ezeket a fejlődésükben visszamaradt gumókat ültetjük el, ezek sok esetben ki sem kelnek, ha azonban mégis kikelnek és bokrot fejlesztenek, ezek aprók maradnak, leveleik kezdettől fodrosak s a jellegzetes sárgáspiros színtől a sötétpirosig és kékespirosig a színeződés összes árnyalatait mutatják. Alkalmunk volt a betegség eme mértékét látni a pozsonymegyei pudmerici uradalomban, ahol a beteg bokrok alatt vagy egyáltalán semmi vagy csak borsónagyságú gumók képződtek, úgy hogy terméstartól egyáltalán szó sem lehetett.

Láthatják az elmondottakból, hogy e betegség kevésbevétele milyen károsodást okozhat a burgonyatermesztőknek. Tekintve, hogy a burgonya több iparágának, mint pl. a szesz-, keményítő- és burgonyalisztgyártásnak nyersanyagát képezi, tekintve to-

vább, hogy hazánk egyes vidékein a szegény néposztálynak legfontosabb, sőt helyenkint csaknem egyedüli táplálékul szolgál, beláthatjuk, hogy mekkora veszedelmet jelenthet a burgonyatermést teljesen megsemmisíteni képes eme betegség nemcsak egyes iparágakra, hanem egész vidékek lakosságára nézve is.

Az egyetlen mód, amely e veszedelmes betegség leküzdésére ez idő szerint rendelkezésünkre áll, az, hogy lelkiismeretes gondossággal válogassuk ki vetési célra az egészséges gumókat. Ez csakis úgy történhetik, hogy július és augusztus hó folyamán, amikor a beteg bokrok az egészségesektől könnyen megkülönböztethetők, még kiúna a burgonyaföldön megjelöljük a beteg bokrokat (színes rongy rákötésével, vagy jelzőkáró leszúrásával), ezeknek termését külön szedjük és semmi szín alatt sem használjuk vetésre. *Vetőmagul csakis a teljesen egészséges bokrok gumóit szabad használni!*

Ha bármilyen oknál fogva kényszerítve volnánk tavasszal vásárolni ismeretlen származású vetőgumókat, az esetben — ezt különös figyelmébe ajánljuk a burgonyatermesztőknek — nem szabad elmulasztani, hogy a vásárló nagybottal mennyiségű, kb. 100 gumót tartalmazó mintát küldjön be Magyarországra a növénykórtani állomáshoz megvizsgálás végett. Nevezett intézet díjtalanul végzi a vizsgálatot s értesíti a beküldőt a minta egészségi állapotáról.

Egy másik, ugyancsak veszedelmes újabb betegség a burgonyának a „gyűrűsbetegség“, amelyet bakteriumok okoznak. Ha a beteg gumót kettészeljük, a metszési lapon, a hejtől $\frac{1}{2}$ — 1 cm.-nyire befelé egy többé-kevésbé tejes, barnaszínű gyűrű ötlük szemünkbe, amely a gumó edényeinek romlása folytán keletkezik. Az egészséges gumó kettévágásakor is látjuk az egészséges gyűrűt a bél- és héjrész közt, csakhogy e gyűrű színezetlen, semmi esetre sem barna. Ha csak nagyon kismérvű a gumó fertőzöttsége, akkor a metszési felületen nincsen meg a teljes barna gyűrű, hanem csak helyenként, főleg a köldökhöz közel vannak feketésbarna pontok vagy vonalak, amelyek bent fekszenek a gumó edényeiben, vagyis a gyűrűben, s ha a köldökhöz át vágjuk ketté a gumót, akkor meggyőződhetünk, hogy e barna pontok nem egyéb, mint keresztülmetszet barna edények.

T A R C A.

Tengerparti séták.

Minden vidéknek megvan a maga speciális típusa. A mi Budapestünk „csibészei“ egyivásának a felvidék „povalscsaival“, a tengerpart „ciceróné“-i egyenlők a Nagyalföld „piaci betyárjaival“. — Külön kis társadalmi osztály „ez, amely feltalálható nemcsak minálunk, hanem Olasz-, Francia-, Németország városaiban is. — Azonban a természet különféle módon gondoskodott róluk. — Míg a csibészeink bizonyos „fáradalommal keresik meg a mindennapi kenyeret; s újságot árulnak, s kikerül társaságukból egy kis sekta“, a rikkancstábor, csomagot cipelnek, kíségeti az üzleti szolgálatnak, addig olasz collegáik elég könnyen élnek, szállást ad nekik minden bokor, nem igen érzik meg a tél kegyetlen hidegét; — a magyar csavargó már fődél alá kényszerül húzódni, s ez a „fődél“ nem más, mint földalatti csatorna, barlang, sziklaodú, elhagyott, roskadozó épületek, kocsiállók stb. — Akárhogyan él, de „jól“ él; annyit dolgozik csupán, amennyit éppen szükséges, hogy teljék egy darab kenyérré meg pálinkára. — Alkalmi foglalkozások adják meg az ő kenyerét. — Hányszor láthatad már a Kerepesi-úton, hogy a kezébe nyom valami toprongyos alak a járó-kelőknek egy cédulát, amely cédulán tudatja Castor és Pollák, hogy mérték után csak 25 forin-

tért készít elegáns ruhát vagy felöltőt. — Eszembe jut ilyenkor egy törvénytörési tárgyalás. — Három csavargó felett ültek törvényt, s a bíró szon kérdésére, hogy mivel foglalkoznak, a következőképen adták meg a feleletet. Az első azt mondta: karácsonyfahordás a mesterségem. A másik napfogyatkozáskor szemes üvegeket árul, a harmadik jubileumi eljáró, ki szabad éjszakán kaptos embereket támogat a helyes úton. — S míg ezek „társadalmi életet“ élnek, más országok csavargói kerülnek egymást. — A tengerpart csavargója egészen sajtóságos alak. — Aroán a duzzadó egészség, a szabadban való élés eredménye, a melancholicus tekintet, amely a budapesti csibésznél már „sunnyiság“ számba megy. Egész nap a tengerparton ödög; reggeli órákban, amidőn még a nap nem igen szórja szét tüzes kéveit — meghorgássza a mindennapi „pecsenyét“. Allandóan van nála, néhány méternyi horgos zsinog, két papirzacskó, s egyik üres, a másikban nedves fű, közötté piros földi giliszta. — Rendkívüli nyugalommal dobálja a tengerbe horgos zsinogját, s várja a jó szerencsét, apró, ezüstszínű kis halak alakjában, mit azután a papirzacskóba helyez el, addig, míg egy részén túl nem ad, s megmaradt halat maga fogyasztja el, ráfacsarva egy-egy „kezelt“ citromot. Valóságos inyenc a tengerpart csavargója. Mindent, ami ehető csak a tenger nyújt, megszeres magának s él belő-

le urasan, szemébe kacagva azoknak, akik a nyomort emlegetik.

Ami tengerpartunk csavargói között túlnyomó az olasz származású. — Jobb élet van itt, jobban érzik magukat, mint otthon lévén ott igen nagy a concurrentia. — Velence lakosságának egy negyede koldus, csavargásból él, Firenze rengeteg műkincseiből táplálja csavargóit, elég szerényen, úgy hogy az elégedetlen ciceróné ott hagyja hazáját, átjön a Quarneró partvidékére. Az ausztriai községek azonban nem fogadták őket valami lekötélező szíveséggel, erős rendszabályokkal kényszerítették őket az osztrák terület elhagyására. — S mi lett az asilum? Nem más mint a magyar szent korona gyöngye: Fiumara. — Olyan végtelen szabadságot élvez itt a csavargó olasz, hogy Itália kék ege alatt ilyenről fogalma sem volt. — Az autonóm rendőrség végtelen szeretettel welengeti köblén e népséget s bár nem mulik el véres verekedés, amelynek szereplői között olasz ne volna, a rend emberei szemet hunynak s futni hagyják csupa simpathiából. — S természetes, hogy ilyen korlátlan szabadság mellett nem riad vissza az eszmái hirdetésétől sem. Nyiltan valija Isten ember előtt, hogy Fiume olasz jogok alá tartozik s eljön az idő, amidőn itt Fiumában fogja megölelni olasz testvéreit, akik a puskaropogás, ágyúörgés fenségeseen borzasztó hangjai mellett fogják azt elfoglalni.

Ha a beteg gumót kiültetjük, világos, hogy a belőle fejlődő hajtások is betegesek lesznek, mert hisz ezek edényei benső összefüggésben vannak a gumó edényeivel. Gyakori eset az is, hogy az ilyen gumó nem kel s ha kibontjuk a földből, azt látjuk, hogy a gumó külsőleg egészséges, a belőle fejlődő hajtások elhalnak, még mielőtt a földből kibújnak volna. Ha egy ily hajtás a felszínre kerül is, ott nyomorúságosan fejlődik, a szár rövid marad s apró leveleket visel, amelyek gyakran feketepettyesek s ellentétben az előbb leirt fejlődősodással, alulról felfelé menőleg kezdenek száradni és lehullani.

Az is előfordul, hogy kezdetben egészen normálisan fejlődik a növény, nyár derekán azonban egyik másik, avagy valamennyi hajtása áttetszővé és barnapettyeséssé lesz és elszárad; a beteg hajtások levelei feketés, lassan nagyobbodó foltokat kapnak az ereken, lassan nagygorodnak és lehullanak. A most ismertetett esetben a gumótermés látszólag normális, főleg akkor, ha csak egyetlenegy hajtás beteg. Pedig éppen ezek a gumók a legveszedelmesebbek, mert általuk terjed el a betegség a következő évben.

E betegség okozói bakteriumok, amelyek valóságilag a szárrész alsó részének repedéseibe kerülnek bele a növénybe. De bekerülhetnek e bakteriumok a talajból közvetlenül a gumóba is, főleg akkor, ha a vetőgumókat szétdarabolva ültetjük el, ami sok helyen szokásban van.

A gyűrűsbetegség elhárítására ugyanazok az irányelvek követendők, mint a levélfodrosodásnál. E mellett arra is ügyelni kell, hogy feldarabolt burgonyagumók vetésre ne használtassanak.

Különfélék.

— **Hivatal vizsgálat.** Csütörtökön érkezett városunkba *Simonyi Béla*, főispán, a városi és megyei ügyek vezetésének hivatalos megvizsgálására. Reméljük mindent a legnagyobb rendben talál.

— **A léva-vidéki róm. kath. népnevelők egyesületének kora folyó évi szeptember hó 16-án d. e. 10 órákor** Léván a r. kath. elemi fiúiskolában gyűlést tart.

* * *

Olyan jól esik ez a kora reggeli séta. Előttem a végtelennél látszó zöldeskék színű szeszélyes víz; most elég nyugodt ez a tenger csendes, méltóságos, s mintha most ébredne a reggeli álmából; a parton még nincs nyüzsgő élet, néhány matróz ásitozik csupán a rakodóhely előtt, bálmulva a kirakodó gyümölcsös töfákat. — A halászbárkák kezdenek jelentkezni a látóhatáron, bizonyára gazdag zsákmánnyal fognak visszatérni. A vitorlákat megfeszíti a szél s lágyanzenegő habot verve igyekeznek a halásztanya felé. A fiumei parton már mozgalmassabb az élet, most indni egy személyszállító gőzös erre felénk. Nem látni rajta elit publicumot. Még a mtkedvelő fürdővendégek nem jönnek az első hajón szatyrokkal, kosarakkal van megrakva, amelynek tartalma délben az abbázai fürdővendégek gyomrába fog vándorolni. — Fiume látja el az egész partot hússal, zöldekkel, mindennel úgyszólván, a magyar haza táplálja tehát itt is az ő kedves gyermekeit. — Háromnegyed óra alatt megérkezik a hajó. Ki az első, aki kiugrik a szatyrok, kosarak tömkelegéből? A rikkancs. Kezében egy

— **Megrendszabályozott autombilok.** Hasonló intézkedés nálunk is kívánatos volna. Pestmegye közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy a községekben sok szerencsétlenséget okozó autombilok megrendszabályozását fogja kérni a minisztertől. A bizottság kormányhatósági szabályrendlettel kívánja kimondani, hogy a községek belterületén a ló ügésénél gyorsabb tempóban a gépkocsinak haladni ne szabadjon s az ellene vétők kihágási eljárás útján legyenek büntethetők.

— **Katonás nevelés.** *Apponyi Albert* gróf rendeletet adott ki, mely szerint az összes középiskolákban katonai kiképzésben részesülnek a tanulóik, már a szeptemberben megnyíló tanévben. A most megkezdődő tanévtől kezdve, tehát mindegyik középiskolába bevonul a katonai zselémű kiképzés. A hazafiás mozgalom Kecskemétről indult ki.

— **Olcsóbb lesz a cukor.** Bácsból jelentik, hogy a cukorgyárosok végre rászánták magukat a cukorárak leszállítására. Az ármérséklés métermázsánként egy korona.

— **Gyujtogatás szerelemből.** Kemencén augusztus hó 28-án hajnalban *Ebrányi György* felgyújtotta *Kalacska Mihály* pajtáját, mitől úgy ennek a háza, mint még a két szomszéd ház leégett. *Ebrányi Györgyöt* a csendőrség az ügyességhez bekísérte, hol holondnak teteti magát s most orvosi megfigyelés alatt áll. Tettének indokául azt hozza fel, hogy anyja ellenezte házasságát s így bosszúból gyujtogatott, hogy anyja háza is leégjen, mi tényleg be is következett.

— **Gyilkos villám.** Jánosgyarmaton, mint levelezünk írja, folyó hó 3-án déntán 1/5 órákor óriási vihar dühöngött. A villám több helyen lecsapott. *Grósz Péter* 69 éves és *Grósz Jeromos* 13 éves földműveseket szántás közben sujtotta agyon igás barmakkal együtt.

— **Pamut fehérítő gyár.** *Weisz Sámuel* és fia lévai nagykereskedő cég, Léván pamut fehérítő-gyárat akar létesíteni.

— **Sztankay Aba dr. újabb gyógyszeresze.** *Satankay Aba dr.* bati gyógyszerész, az országos hírű vegyész, kinek *Honthin* saját találmányu gyógyszerét a külföldön is elnyöyösen ismerik, egy újabb gyógyszert hozott forgalomba. Ez az *Eulazans* új hashajtó szer, melyről több kiváló szaktudós

fiumei olasznyelvű szennyap. — Kiváncsian veszem a kezembe. Bennem ez az ujság mindig utálatot keltett. Azon eszmék szolgálatában áll, amely az olasz irridentisták törekvéseinek a kifejezője.

Megakad a szemem egy dült betűvel szedett soron: „Fiume honvédszázalaját kapott”.

A megütközés, a meglepetés hangján szemtelen modorban „tiltakozik” a „mérnyület” ellen. — De milyen szavak! És egy ilyen lap képes fönnállani magyar földön, a szent korona gyöngyében. Igaz, hogy a rossz nyelvek szerint csak harminchat az előfizetője, de Fiumében minden második ember kesében meglátod ezt a lapot.

Ez az ujság valahányszor a kezembe kerül, mindig kiábrándít néhány pillanatra Fiuméből. — Te fiumei magyarság, miért tűröd, hogy férgék mászkáljanak a kezeden. Nincs fegyvered, hogy védekezz ellenük? Nézd Ausztriát. Ebben az egyben tanulhatsz tőlük, rajtuk nem következtelt be a jó magyar közmondás: „Adj a tótnak szállást...” — de nem is járt úgy, mint ti, édes fiumei véreim.

* * *

Sok, sok borsódi, gömri falvat bejártam nyáron, mesei munkák idején. — Volt falu, amely tisztán asszonyokból gyermekekből állt.

Nem lehetett látni munkabíró férfit.

kimutatta, hogy sokkal hatásosabb és biztonságosabb hashajtó, mint maga a phenolph-talein, illetőleg maga a purgá.

— **Az új barsthaszári plebános.** A főkapitány a *Kormamovich* Endre halálával megüresedett barsthaszári plebánia javadalmára *Novotny János* bozói esperes-plebánost prezantálta és ajánlotta kinevezésére, illetve megerősítésére Ó Eminenciájának.

— **Új orvos.** Dr. *Lauffer Lipót* orvos rendelését Báthi-utca 8 szám alatt (Jozef-csák-féle házban) megkezdette.

— **Vasuti baleset.** Könnyelmű vigyázatlanságát drágán fizette meg *Faragó Mikóls*, 53 éves lévai vasuti főkezdő. Folyó hó 7-én a Garamberzencéről jövő esti vonathoz Garamszentbenedeken kocscikat csatoltak. Tolatás közben *Faragó* a csatolandó kocsi elé állt. Ezt máskor is meg szokta tenni, jóllehet felsőbbsege figyelmeztette annak veszélyességére. Így történt, hogy, még mielőtt a kocscik összekapcsolta volna, a sinek közt megtántorodott és egyik lába a vonat kerekéi alá került. Összezuzott lábával fejjel tették a vonatra és hozták Lávára. Másnap délelőtt kórházi orvosaink a boka és térd között levágták a lábát. Súlyos sebével közökházzunkban nyugszik.

— **Érdekes megfigyelések a naptárból.** A naptárt nagyon sokan forgatják, de csak kevesen veszik észre, milyen érdekes szabatsággal váltakoznak az évek vagy a hónapoknak bizonyos napjai. Így például, ha megnézzük az 1800, 1900, stb. évi naptárakat, láthatni fogjuk, hogy a számad nem kezdődhetik soha szardai, péteki, vagy szombati napon. Október hónap mindig a hétnek ugyanazon a napján kezdődik, mint január s mielőtt minden kérésel levő naptárból meggyőződhetünk. Április mindig ugyanazon a nappal kezdődik, mint július; december pedig mindig azint, mint szeptember. Február, március és november mindig a hét ugyanazon napján kezdődnek, míg május, június és augusztus különböző napokon. De ezek a szabályok nem vonatkoznak a szökő évre. A rendszer év mindig a hétnek ugyanazon napján végződik, mint amellyel kezdődött. Végül, mint azt mind-aki tudja, az egész naptár minden 28 év után ismétlődik.

— **Halál almaszedés közben.** *David Márton*, bagonyai lakos, folyó hó 6-án almát szedett kertjében. Eközben oly szerencsétlenül esett le, hogy nyakát törte s azonnal meghalt.

— **Őszi korona.** Az aranyosmaróti kerületi papság csütörtökön tartotta őszi gyűlését Barsnémetiben. Több jelentéktelen egyházi ügy letárgyalása után *Dodek* Endre plebánosnak, városunk fiának, vendégszeretetét élvezte a jelenvolt papság.

— Hol vannak?

— Túl a tengeren; volt a felelet.

És asszonyok végeztek a rengeteg munkát.

Ők szántottak, arattak, nyomtatták ki az életet. — Itt a tenger partján eszembe jutnak ezek a siralmas falvak... Hej! Rossz idő jár a szegény emberre. Itt is, túl a tengeren még rosszabb, idegen levegőben, idegen földön talán még keservebb a nyomorúság. A hatalmas gyarak beszüntették a munkát, a bányák mélyét kiaknálták szorgalmas kezek a pénz királyává téve néhány szerencsés embert. S amit a nagy zakatoló gépek megállították, megállott a jövendelem is koldúsá téve sok ezer munkást. — Nincs munka! A jelszót kiadták a munkások vezérei, el, el innen haza, Nagy-Magyarországba.

Most is jöleznek egy hajót, kivándorlókat hoz haza.

A kikötőben már minden intézkedés kész az Oceanjáró fogadására. Istenem, milyen érzés kelhet a kivándorlók lelkében, amidőn rálépnek a hazai földre? A bánat könnye melyet a haza elhagyásakor ontottak vajjon örömkönnnyekké változik-e? Te, Adria, fenéges víztömeg, nem a kivándorlók könnyeiből ós-e a te vized?

Folytatás.

— **Színészek jöttek** a kedd óta játszanak a volt **Schmidt-téle** vendéglő helyiségében, a Honvéd-utca sarkán. A vén **Oroszlánból** ide húzódott a muzsa. A szállás nem igen dicséri a szállásadóját. Jobb helyünk még sincs a színművészet számára. Vigasztalódunk, mert a közeljövőben lesz. Az új **Fogadó** központja a vidéki színészetnek teljesen megfelelő terem és állandó színpad lesz. **Tóváry** és társulata napról-napra nagyszámú publikum előtt mutatja be művészetét. Eddig színpadra kerültek: **Szalma-özeveg, Takarodó, Náni, Csókon szerzett ötle-gény és Varázskeringő.** Az előadott darabokban dicséretes eredménnyel oldották meg feladatukat: **Tisztaí, Piliti, Thury, Demetruics, Hegyesi, Kovács.** A közönség részéről mindenesetre állandó támogatást érdemel a társulat.

— **Balassagyarmaton** tüdőbetegek részére szanatórium létesül, mihez a belügy-miniszter 40,000 korona segélyt engedélyezett.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy abban a bizonyos kávéházban 5 pezsgő helyett 9 üveg árát követelték. Azt is meg írtuk, hogy a jogtalan követelés alkalmából a pincér megkapta a magáét. **Haldás Lipót,** hadnagy úr, értesítése alapján kijelentjük, hogy tévedtünk, nem a pincér, hanem a kávéház tulajdonos, kapta a csattanós ötösöket.

— **A petróleumárak emelése.** A magyar és osztrák petróleumfinomítók elhatározták, hogy a petróleum árát méter-mázsánként 50 fillérrel emelik.

— **Gyászhir.** **Vaszary László,** a herceghímás unokafivére, ki mint gazdasági tanácsos vezette a herceghímási uradalmakat, f. hó 11-én reggel meghalt.

— **Uj gyár Hontmegyében.** Arról értesültünk, hogy Hontvármegyében új vállalat alakult „**Első Honti tölteserép és cementgyár b. t.**” cím alatt. A cég már folyó évi őst, 1-vel megkezdte működését Ipolyvisken.

— **Milliomosok szeszélyei.** A milliomosok majdnem mind, kevés kivétellel szeszélyesek, amit leginkább az a többnyire teljesen alaptalan és különös tisztelet okoz, amellyel a világ a gazdagok iránt viseltetik s azoknak a hőbortját bámulja. — Páris egy elsőrangú éttermében egy többszörös milliomos szokott ebédelni, aki azért naponta 400 koronát fizet. Mivel beteges ember, az elébe rakott ételekből csak alig eszik valamit, s a finom borokat is csak jóformán megnézi. Ebéd után a fizető pincérnek 80 korona borravalót ad, a felszolgálónak 40 koronát, a kapusnak pedig 10 koronát. — **Gould,** az ismert nevű amerikai milliárdos, egy ízben hat barátjának olyan vacsorát adott, mely valóban rikitja párját. Az asztalon az év minden hónapjában termő gyümölcsök voltak, a világ minden részéből, s az egyetlen női vendéget a gavalier házi-gazda egy 480 korona értékű legyezővel ajándékozta meg. A férfivendégek drága kövekkel kirakott mellüket és ingombokat kaptak. — Amikor **Hillier** amerikai milliomas meghalt, a felesége olyan koporsóban temette el, amely nem kevesebb mint 96 ezer korona értékű volt. A koporsó kemény mahagoni fából készült és a vastag aranylemezekkel borított koporsó minden egyes szege 8000 korona értékű aranyból készült. **Li-Hung-Csang,** a nemrég meghalt kínai államférfi minden újjára magával vitte 312 korona értékű koporsóját, **Mackay** amerikai milliárdos a maga számára építtetett egy mauzóleumot, amely egymilliókilencszáz ezer koronába került. — Nem kevésbé szeszélyesnek nevezhető az a párisi milliomas, aki nagy ebédet adva, a barátaiért külön-külön pompás kétfogatú kocsit küldött s azt oda is ajándékozta nekik. Ebéd után mindenki egy drágakövekkel kirakott arany szivarkatárcát kapott emléklül. — **XVI.** **Lajos francia király** csupán drágakövekből kétmilliónyolcszáz ezer koronát költött. Volt a kincsei között két ingomb. amelynek értéke 140,000 korona volt. A „nagy uralkodó” életében 24 millió koronát költött ékszerre.

— **Zselizén 1908. szeptember hó 7-én tartott állat-vásár forgalma a következő.** Szarvasmarha felhajtott 1200 drb: eladás 409 drb; ló felhajtott 2300 drb: eladás 191 drb; juh felhajtott 700 drb: eladás 700 drb; sertés felhajtott 900 drb: eladás 540 drb; összesen felhajtott 5100 drb: eladott 1840 drb; az idő kedvező volt.

— **Uj szer a molyok ellen.** A gondos háziasszonyok legnagyobb rémei a molyok, amelyek sok kárt okoznak és kiirtásuk igen nehéz. Most egy berlini orvos új szerre akadt a molyok ellen. Ugyanis 30–50 gramm konzervált formalint fecskekezdett be egy szoba aljába, egy molytelepbe s ott több moly nem mutatkozott. A fecskekezdésnél azonban vigyázni kell a szemek és a kezekre, mert a formalisnt nem éppen veszélytelen.

— **Az utolsó bölények.** A nyugat-oroszországi grodnói kormányzóságban van egy óriási, körülbelül 1150 négyzetkilométer területű erdő, amely arról nevezetes, hogy benne élnek az utolsó európai bölények. A bölény (Bison europeus), ez a híres vad, valamikor egész Európában el volt terjedve s Erdély rengetegeiben még a 19 ik század elején is előfordult. A kultura haladásával azonban mindjobban észak felé szorult s ma már egyedül az említett területen, az u. n. bialovici erdőszögben található. Erről az erdőszögről, amely a cár külön vadászterületének van fenntartva, most egy pompás illusztrációkkal díszített gyönyörű díszmunka jelent meg Szentpéterváron. A círára ez a terület a lengyel királyokról, illetve a litvániai nagyfejedelmekről szállott át, akik ott már a 14–15. századokban nagy vadászatokot rendeztek a legkülönbé-
lebb vadakra. A gyönyörű erdőszög, amelynek terjedelme azelőtt sokkal nagyobb volt, az orosz cárok eleinte nagyon elhanyagolták. Eltűrték, hogy a ritkaságszámba menő óriási fáit ezerszámba vágják ki csak azért, hogy egynéhány tucatot hajóárbocokra használjanak fel. Az erdő kezelésében a legnagyobb visszaélések mentek végbe, míg a hetvenes évek végén egy alapos vizsgálat rendet teremtett. 1809-ben 350 bölény volt a bialovici erdőben; azóta könyvet vezettek az állatokról s a könyvek 1860-ban 1500 bölényt mutattak ki. A könyvvezetés azonban nem igen lehet megbízható, mert az 1860-iki nagy cári vadászaton 2000 hajtó közreműködése dacára is csak 28 bölény került terítékre. A vadállományoknak a hanyag kezelés nagy kárára vált s hogy a vad egészen ki nem pusztult, az csak a terület kedvező klímájának s egyéb szerencsés viszonyainak volt köszönhető. 1889. óta végre energikusan látrák hozzá a kezelés javításához. A személyzetet megszorították, a vizfolyásokat rendezték, a vadorzást erélyes intézkedésekkel beszüntették s évi 47,000 rubelt utaltak ki az állatok téli etetésére. Az 1900. évi cári vadászaton sok egyéb más vad mellett 45 bölényt ejtettek el. A vadállomány nyilvántartása is megbízhatóbb. Eszerint 1902-ben volt a területen 684 bölény, 350 jávorszarvas, 2500 szarvas, 700 szarvastest, 5000 őz és 1800 vaddisznó. A bölények átlagos életkora 30 esztendő, szaporaságuk nem valami nagy, de teljes kipusztulásuktól egyelőre nem kell tartani.

— **Korai halál.** Élete legszebb éveiben szőitotta ki az Úr **Buncsek Gyula** Mihályt, okleveles tanítót és végzett jogászt. A 26 éves törekvő fiatalembert f. hó 10-én ragadta el a halál. Temetése 12-én volt Garamszentkeresztben.

— **Magyar Jogvédő Egyesület** alakult Amerikában. Ez rövidesen hivatalos lesz a magyarság ügyes-bajos dolgait egy az amerikai, mint a hazai bíróságok előtt képviselni. Az egyesület élén hirnemes hazai és amerikai ügyvédek állanak, kik minden hozzájuk forduló szegény ügyes-bajos dolgot teljesen díjtalanul intézik el. Levélbeli megkeresésekre is azonnal intézkednek. Azok, kiknek jogi beavatkozást igénylő dolgaik vannak, fenti egyesülethez bizalommal fordulhatnak. Az egyesület irodája New-Yorkban, Second Ave. 26 alatt van.

— **Óriási eredmény.** Bajorországban, München közelében, kísérleteket végeztek egy új robbanó szerrel, melyek katonai hatóságok jelenlétében történtek. Ezt az új robbanó anyagot egy **Gekre Frigyes** nevű

mérnök találta fel s az azzal végzett kísérletek bámulatba ejtették a szemlélőket. Hatása rettenetesnek bizonyult. Fákat csavart ki tövestől s porrá zúzta a legkeményebb kősziklákat. A legerősebben kovacsolt hajópáncélokban próbálták ki végül, melyeket fosszányokká tépett, mint egy papírlapot. A hatóságok foglalták ezt találmányt és állami tulajdonnak jelentették ki természetesen a megfelelő jutalom ellenében.

— **Tíz éves menyasszony.** **Fitzhugh** György 67 éves Ellicott City-i lakos engedélyt kapott egy tíz éves kis leány, **nyal Fravier J.** Luoival kötendő házassághoz. A házassági engedély elnyeréséhez a fiatal menyasszony anyjának írásbeli beleegyezése volt szükséges. A ritka és mindenféle föltűntést keltő esetnek az a magyarázata, hogy **Fitzhugh** a **Fravier** leányt örökösének akarja megtenni, amely terve azáltal, hogy a leányt egyszerűen örökbe fogadja — nem volt kivethető.

— **A furcsa távirat.** Egy kassai marhakereskedő a következő táviratot küldte üzletfelének: — „Holnap minden dísznő a pályaudvaron lesz. Őnt is elváróm. Én nem mehetek, csak holnapután, mert személyvonat ökröket nem szállít. Marha ára emelkedett, lássa el magát; ha ökrökre van szüksége, gordonjon rám.”

— **Tanító választás.** Alsóalmáson **Hontm.** e hó 10-én **Nytray László,** **Nytray** **János** doaberekeit tanító fia, lett kántortanítóvá megválasztva.

— **Az álmatlanság.** Az olyan egyéneknek, aki szervi baj miatt álmatlan, tartózkodnia kell attól, hogy lefekvés előtt a gyomrát megterhelje. Bőség és nehéz eledelket nem tanácsos vacsorázni. És az estebéd ideje ne legyen sem hamarabb, sem később a nyolc óránál. — **Schuster** dr. most megjelent „Az idegrendszer és a mindennapi élet hiányosságai” című könyvében azt hangsúlyozta, hogy nem kell irtózni az esti hét órai vacsoraidőtől sem és hogy elegendő olyankor vajaskenyér meg két tojás. A szerző kikel a nagy mennyiségű vacsora és a szeszese italok ellen. Az alkoholos mámor után jelentkező álom nem emlegethető együtt a normális alvással és nem végződik a kipihentésg érzetével, hanem az egész napra kellemetlen zavarokat származtat. Az elgyengült idegrendszerű emberek száma ijesztenően nagy és őket nem alaltja el a szesz, hanem ellenkezőleg izgattja és álmatlanságra készíti. A mondottak a mértektelen alkoholistákra vonatkoznak. A betegnél egy pohár sör elfogyasztását rendszeren jó alvás szokta követni. A mellőzendő italok közé kell számítani a kávét és a teát is. A dohány is idéz elő álmatlanságot ezért lefekvés előtt nem tanácsos vele élni. Az esti órákban a megerőltető lelki munkái kerülőni kell; még az olvasás is. A színházat a hangverseny, a kártyajáték után nem, egyszer szokott álmatlanság következni. Az álmatlan ember könnyű szellemi munkát végezzen. Lehetőleg a környezetével csövegjen el, vagy egy kis ideig csendesen zenéljen, vagy zenéltessen. Jó hatása van mindig a vacsorázást követő sétálásnak és a lefekvés előtt a hálószobában végzett szabadgyakorlatoknak. A fontos az, hogy se a séta, se a tornázás ne tartson soká. Mindenki érezhetné már magán, hogy a nagyobb kirándulások után nehezen lehet aludni. Az ilyen kifáradás okozta álmatlanságot legelőszörőbb langyos fürdővel ekerülni.

— **Senki sem utazik ezentúl Svájcba,** mielőtt meg nem szereznék magának **Lenkei** Zsigmond kollégáink szerkesztésében a jövő év elején Budapestben megjelenő „Svájcei KALAUZ”. Ez a könyv nélkülözhetetlen lesz Svájczoknak, akik a természet csodálatos bőségségével megáldott országba utaznak. Magyarországból évente 15–20,000 ember keresi fel Svájcot, akik részben gyógyulást, részben üdülést keres. E tülenyenes szépségtől tájakat a közönség eddig csak a német és más idegen nyelvű Buedekerekéből ismerte meg, pedig hány szren vannak, akik a nyelvet csak törve, vagy egyáltalán nem beszélik, s ennek dacára falkeresik Európa legszebb országát, Svájcot. E hiányon fog segíteni a „SVAJCZI KALAUZ”, mely a szerző saját tapasztalatai nyomán készült s minden tekintetben méltó lesz német vagy francia kollégájához. Az ország minden nevezetőségét gyönyörű képekben, megfelelő szöveggel és térképpel kísérvő közli a „SVAJCZI KALAUZ”. A rendkívüli gondallal és pontossággal készült vezetőből még mielőtt valaki útra kel, már is megismerkedhetik a svájci viszonyokkal s tájkozva lesz az utra vonatkozó összes tudnivalókról, s

természeti szépségekről, az ország városairól, a fürdő- és szállóhelyekről, a keresedelem és iparról, a szállodai és vendéglői viszonyokról stb. A kalauz belbecsénél fogva minden szalon díszes lesz. Megrendelhető már most a szerzőnél, Budapest, VIII. Sándor-tér 4. szám Ára 2 korona.

ROVID HIREK. — Itthon a király. F. hó 7-én Magyarország apostoli királya kíséretével Budapestre érkezett. Négy hétig lesz itthon. — Az új képviselői kerületek. Egyik napi lapunk jelentése szerint az eddigi 413 választói kerület helyett az új beosztás szerint 440 lesz. — Közös minisztertanács. Az Erzsébet királyné lelki üdvéért való mise után, folyó hó 19-én, báró Aehrenthal Lexa Lajos külügyminiszter vezetése mellett az összes közönszeminiszterek részvételével közös minisztertanács volt. — A Kuria elnöke meghalt. Obershall Adolf, a Kuria elnöke, sajtótörtékön este Rózsahegyén elhunyt. — Felekezeti kirohanás. Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár, oktanai harci riadót fújt a bányai ág. hitv. egyházkerület közgyűlésén a katolikusok ellen. Minden józan lap elítéli a kirohanást. Mi is.

Hivatalos közlemény.

1908/1908 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város folyó évi 5395/1908 sz. határozata folytán, ezennel közhírré teszem, hogy a róm. kath. egyházi adófizetők névjegyzéke elkészülvén, az összeírás eredményéhez képest az egyházi adó fejeként (50) ötven fillérbe állapított meg.

Az érdekeltek felhivatnak, hogy ezen adójukat Léva r. t. város pénztáránál mielőbb lefizetni sziveskedjenek.

Léva, 1908 évi szeptember hó 10-én.

Torma Lajos
adóhiv. főnök. h.

1971/1908 szám.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik hogy az 1908 évi adóelőírás befejezést nyert, ebből kifolyólag felhivatnak az adózók, hogy akik az előző évben már valamely adóval meg voltak róva s így már adókönyvecskével is eletek látva jelen hirdetmény közzétételét követő évnegyed közepéig az adókönyvecskékkel jelentkezzenek a városi adóhivatalnál, hogy az adókönyvecskékbe a folyó évi előírás bejegyezhető legyen.

Az adókönyvecskék be nem mutatása esetén az adózó felex 2-10 koronáig terjedhető, pénzbírságba fognak elmarasztaltatni.

Léva, 1908. évi szeptember hó 11-én.

Torma Lajos
adóhiv. főnök h.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buzsa m.-mássánként 20 kor. 60 fill. 21 kor. 40 fill. — Kétszeres 18 kor. 40 fill. 18 kor. 89 fill. — Rozsa 18 kor. 60 fill. 18 kor. 80 fill. — Árpa 15 kor. 40 fill. 18 kor. 20 fill. — Zab 16 kor. 50 fill. 16 kor. 80 fill. — Kukorica 16 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. — Lencse 23 kor. 60 fill. 24 kor. 40 fill. — Bab 16 kor. 40 fill. 16 kor. 50 fill. — Kőles 9 kor. 40 fill. 9 kor. 80 fill.

Veömágvak 100 klónként: Vörös lóhera természetből aránkamentes 200-210 Vörös lóhera, kis aránksá 200-170 Vörös lóhera, nagy aránksá 150-155 Luczerna, természetből aránkamentes 175-180 Luczerna, világos szemű aránksá 160-170 Luczerna, barnás szemű 150-155 Biborhera 36-40 Baltacsin 74-76 Muharmag 16-17

Szerkesztői üzenet.

Nagy József Léva. Önt seuki sem vádolta, kár okvetlenkednie.

T. J. Léva. Ügyét a kiadóhivatal rendezi.

B. A. Besztercebánya. Kapja-e a cserépeldányt?

Mert én az előfizetettből is csak egyet kapok.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.
1908 évi. rept. hó 6-tól 1908 évi szept. hó 12-áig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
ifj. Ráca Jónás Balog Rozália	leány	Etel
Varsányi Antal Schubert Etel	fiú	Attila Antal
Hornyák István Lázár Rozália	leány	Irén
fj. Szűcs István Szobi E.	fiú	Halva szül.
Styipka Gusztáv Kaffan Anna	leány	Mária
Reitmann Izidor Schlesinger J.	leány	Hilda
Bárfai János Hugyecz Mária	leány	József

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Huszár Lajos özv. Horváth L.	r. kath.
Mészáros Ferencz Jochvrt E.	r. kath.
ifj. Tóth István Salga Irén	ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Ét.	A halál oka
Stadler Karolina	18 hónap	Tüdőgyulladás
Rakovszki Aranka	3 "	Hévelybélhurut
ifj. Simon János	8 "	Hévelybélhurut
Dobos Gyula	2 "	Hévelybélhurut

Nyilttér.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyhe, oldó háziszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ill. életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Videki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés, elismert, régi jóhírnévű háziszer szagatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Saját termésű Tokaj-Hegyaljai szamorodni bor

1904 évből literje 2 or. Négy 1 literes üveg egy postacsomagk — Egy 136 literes hordó 240 korona. — Pénz előzetes beküldése vagy utánvételt mellett szállít dr. Haas Bertalan ügyvéd Sátoralja-ujhely.

Császárfürdő Bpsten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Előrangú kénes héviz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, hő- és márvány fürdők; hő-lég-, szénsavas-és villamos vizfürdők. Iszokúra. 200 kényelmes lakosboda. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Egy jó szakácsné házvezetőnő vagy házi kisasszony előkelő családnál Kőrmöcsbányán november 1-től alkalmazását nyerhet. — Feltételek megállapodás szerint. — Cim a kiadóhivatalban.

Eladó fajgyümölcs.

Nagyon szép nyári és téli fajgyümölcs kicsiben és nagyban kapható a „Sárii uradalomban“ Nagy-Sáro Bars megye.

Egy előnyösen ismert nagy magyar életbiztosító intézet

léval vezértügynökségét

egy előkelő kereskedő cégnek átadni hajlandó. Ajánlatokat csakis elsőrangú kereskedőktől vagy előkelő társadalmi állásban lévő magánosoktól „Vezértügynökség“ jelige alatt Goldberger A. V. kirendelési iroda, Budapest, IV. Róserbadar, továbbit.

Kerületi képviselőt

keres, gazdasági gépeknek árusítására a

„Nicholson“ gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN, VI., Vaci-út 17. sz.

Görcs csillapító szélhajtó

Hodony-oszöppek

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszer.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bitner Gyula gyógyszerárakban

Gloggnitz (Alsó-Austria.)

Téglagyár- és gőzfűrés

Bakahanya nagyközség határában kitűnő üzemű cserép-, téglagyár és gőzfűrés, erdő és vízmellett eladó. özv. Szilka Sándorné tulajdonos.

NESTLÉ

GYERMEKLSZTJE
csecsemők lábbadozók gyomorbojások részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszánál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevisárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van osomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárakban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany orszárhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A lévai és környékbeli összes tanintézetekben használandó
TANKÖNYVEK és ISKOLAI SZEREK

kaphatók: NYITRAI és TÁRSA könyvkereskedésében Léván.

Iskolatáskák nagy választékban. Iskolakönyvek tartós bekötésre elfogadtatnak.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ Lipcse és Eger.

„DUSZTLESZ” AMERIKAI

PADLÓ PORMENTESÍTŐ OLAJ

Nagy előnye, hogy a padlót conserválja, ami által mentes minden nedvesség behatásától, nem korhad, nem támadja a szűféreg és megvédi a gombától és főképpen a padlót tartóssá teszi.

Egyszeri beeresztés után is teljesen pormentesíti a padlót s így különösen iskolai tantermekben és nyilvános helyiségekben igen alkalmas a bacilusok terjedésének megállítására.

Egy lapos edénybe öntve bele ezen pormentesítő olajat, régi partvissal vagy kefével vékonyan, jól szétörzsölve kell azzal bekenni a beeresztendő padlót. A takarításnál (söprésnél) nem kell fellocsolni — mert por nem képződik — hanem elég kefével vagy türlőruhával a padlót feltörölni.

Ára kilogrammonként 60 fillér, hordóvételnél olcsóbb.

FÓRAKTÁR:

KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.

Ajánljuk továbbá belföldi

FACONSERVALÓ OLAJAT

kapu, ajtó, ablak, háztető, zaindely, kerítés, folyosó, árnyékszék istálló, szekerek stb. befestésére és tartóssá tételre,

Ára kilogrammonként 30 fillér.

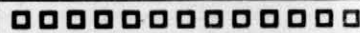
Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeseltetik.

Kitünő műtrágya.

A debreceni műtrágya gyár r. t. szives tudomásul hozza a Bars- és Hontmegye t. gazdaközségének, hogy Bars megye részére Léván ifj. Kovatsik János urat, Hontmegye részére pedig özv. Czibulka Jánosné urnőt Bakabányán képviselőtünkkel biztuk meg. A már is annyira ismert kitünő hatása

FEKAL-KOMPOSZT

műtrágyánkra képviselőink elfogadnak megrendeléseket a nevünkben közvetítik, s minden magyarázattal és felvilágosítással készséggel szolgálnak.

FEKAL-KOMPOSZT felhasználható úgy őszi mint tavaszi veteményeknél, gyümölcsösökben, rétekben, kiválóan fényes eredményt arat a kertészetben, szőlőszet- és dohány termelésnél.

Trágya minta megtekinthető a fent nevezett képviselőknél. Szives figyelembe ajánljuk, egy vagon azaz 100 mmázsánál szövetkezhetnek többben is, amely csak 90 koronába van számítva helyt Debrecenben, trágyázása 2—3 évre szolgál!

1600 □ ölenként 40—50 mmázsa, több és nagyobb kísérletek és tapasztalatok után teljesen elegendő.

Szives pártfogásukat jó indulatába ajánlván maradunk hazafias üdvözlettel

Debreceni műtrágyagyár

részvénytársaság,

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. HOFHERR és SCHRANTZ féle gőzszéplő készletek, GANZ féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Meghívók

diszes kivitelben készíttetnek
Nyitrai és Társánál Léván.